

УТВРЂУЈЕ СЕ да су на главни претрес приступили:

- заменик тужиоца **Веселин Мрдак,**
- пуномоћници оштећених **Наташа Кандић, Славица Јовановић,**
- сви оптужени и

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја не могу да диктирам, шта се то дешава?

И браниоци адвокати: Звонимир Здравковић, бранилац оптуженог Љубана Деветака, Бранкица Мајкић бранилац опт. Милана Девчића, Игор Олујић бранилац опт. Милана Радојчића, Војислав Вукотић бранилац оптуженог Жељка Крњајића, Бранко Лукић бранилац оптужених Миодрага Димитријевића и Радована Влајковића, а који ће на овом претресу замењивати и адв. Ђорђа Калања браниоца опт. Радисава Јосиповића, Јасмини Живић бранилац опт. Дарка Перића, Гордана Живановић бранилац опт. Јована Димитријевића, Слободан Живковић бранилац оптужених Петронија Стевановића и Драгана Бачића, Саше Стојановића извињавам се, и Бранислава Фурјановић бранилац оптужених Зорана Косијера и Петронија Стевановића, Радослав Шошкић бранилац оптуженог Александра Николаидиса.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Да се главни претрес ОДРЖИ.

Претрес је јаван.

Главни претрес је јаван.

Главни претрес СЕ НАСТАВЉА у 09 часова и 40 минута.

НАСТАВАК ДОКАЗНОГ ПОСТУПКА

ИСПИТИВАЊЕ СВЕДОКА СВЕДОК ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добар дан, госпођо Грбешић.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Добар дан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ваши лични подаци?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Жељка Грбешић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од оца?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Вид.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Вида. По занимању сте?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Службеник.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Службеник, са пребивалиштем у?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Товарнику.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Товарнику, адреса?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Хрватских драговољаца 33.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Година рођења и место рођења?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: 1959. у Ловасу.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: У Ловасу. Реците суду, прочитаћу Вам имена и презимена оптужених да ли сте са неким у сродству или у завади: Љубан Деветак, Милан Девчић, Милан Радојчић, Жељко Крњајић, Миодрага Димитријевић, Дарко Перић, Радован Влајковић, Радисав Јосиповић, Јован Димитријевић, Саша Стојановић, Драган Бачић, Зоран Косијер, Петроније Стевановић, Александар Николаидис.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Не, с никим нисам.

Са оптуженима несродна, није у завади.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Госпођо Грбешић, бићете саслушани као сведок, као сведок сте дужни истину да говорите, давање лажног исказа је кривично дело, нисте дужни да одговарате на поједина питања уколико би себе или неког свог блиског сродника изложили тешкој срамоти, знатној материјалној штети или кривичном гоњењу, а пре него што кренете да дајете исказ положићете заклетву прочитавши тај текст испред Вас, изволите.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Заклињем се да ћу о свему што пред судом будем питана, говорити само истину и да ништа од онога што ми је познато нећу прећутати.

Опоменућа, упозорена, а након полагања заклетве изјављује:

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Можете да седнете ако ту има.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Нека, овако ми је удобно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ако потраје испитање можда ће Вам бити, да се не замарате и бићете ближи микрофону можда је боље да седнете.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Ако могу стајати, ја бих стајала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ви ћете да стојите, добро. Пред овим судом се води кривични поступак против ових четрнаест лица која сам ја прочитала због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва, предмет оптужбе је страдање шездесетдевет цивила хрватске националности у месту Ловас 10. и 11. месеца 1991. године и предмет оптужбе је напад на Ловас, страдање цивилног становништва у нападу, затим противзаконито затварање, мучење, убиства, телесна повређивања цивилног становништва у месту и догађај на минском пољу. Испричаћете суду шта је Вама у вези тога познато, да ли је неко од Ваше родбине страдао, ако јесте ко је то страдао и уопште Ваша сазнања да ли имате непосредна или посредна сазнања да сте чули од неког уколико у том периоду нисте били тамо.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Да ли бисте били љубазни да питате сведока да ли је данас први пут у овој згради суда.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Данас први пут да ли је?

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Да, да ли је данас први пут или је долазила већ у ову зграду суда?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Први пута сам овдје данас.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите госпођо Грбешић.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Ево овако, ја у селу Ловасу у тијек свих тих ратних страдања нисам била. Међутим, први пута кад сам чула мени су у селу убијен отац и брат рођени и први пута за њихово убиство сам сазнала кад се десио «Илочки конвој» кад су изашли Ловашчани из Илока и први пута сам чула од госпође, нажалост покојне, Мартиновић Анице она је донела попис људи двадесетдвоје убијених први дан 10.10. и тамо је био и мој тата написан. За брата нисам тада још ништа знала и нисам толико ни вјеровала у тај попис док нисам једном приликом срела у Загребу Берислава Филића и Берислав Филић ми је онда рекао да је он био у Ловасу за време

свих тих страхота и да ми је он са дворишта татине куће покупио убијеног тату.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само ћете рећи због свих учесника у поступку име и презиме оца.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Вид Кризманић ми је отац, а Зоран Кризманић ми је брат.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: И ја сам се надала да ћу ја негдје још брата пронаћи живога, међутим Берислав ми је онда рекао да је брат нађен убијен, стрељан у Латасовој гаражи. Ја не могу сад рећи којег Латаса не знам али углавном са осморицом стрељаних је био и мој брат Зоран Кризманић и то ми је било прво сазнање и онда сам кад смо се 1998. с прољећа кад сам се ја вратила кући у Товарник чула сам да се мој први сусјед у Ловасу Славко Божић вратио кући и ја сам онда отишла у Ловас да видим шта се то можда зна шта се то десило и онда ми је Славко Божић испричао да се 10.10. у пријеподневним сатима чула галама из дворишта мога оца, најпре су га звали на капију «Вида, Вида» и чула се, после кад се он одазвао чула се галама, свађа и после тога су се чули пуцњи и све је утихнуло, стало и иста скупина људи долази на капију Славка Божића и исто зове Славка да изађу напоље и чика Славко Божић је био са својом покојном данас женом Драгицом Божић и са својим сином Бранком Божићем су били, да ли је још неко био не знам и они су изашли напоље и при том првом сусрету су они установили да је ту Крњајић Жељко, Душко Грковић и још једна особа коју чика Славко Божић није познао и они су кренули према њима, Божићи су кренули према овима и Жељко Крњајић је викао «ајде, ајде чика Славко, Ви се не морате ништа бојати», само каже «изађите да видимо кога ту има». И онда је тражио да попије ракију и тета Драгица Божићева је њему донела ракију и он је попио ракију и Славко Божић се у том часу усудио питати «па шта је то било код Вида у дворишту» и Жељко Крњајић је њему рекао као у том смислу шта ће он мени ово, оно, каже он ће мени силовати моје дијете, ово, оно, ено се сад изврељио на дворишту. И они су ту поразговарали и одлазе, а на друму, на цести испред куће мога оца је била једна скупина, ми их зовемо четници, а и јесу, и они су бацили бомбе и запалили су кућу мога оца и пошто су те куће од Славка Божића и мога тате кућа Вида Кризманића јако близу они су, Божићеви су потрчали тамо да угасе пожар да не би захватила њихова кућа и нашао је мога тату гдје лежи на свом дворишту и кад му је пришо

видио је две прострелне ране на глави и имао је рафал преко прса и он га је покрио плахтом. Славко Божић га је покрио плахтом и наставили су гасити пожар и кад су угасили ватру он је ту остао, нису они њега смели дирати нису га ни дирали и онда је то повезано с оним што ми је Берислав Филић рекао да су га након три-четири дана покупили са дворишта и однели горе на гробље у ту масовну гробницу. Друга сазнања ја више ништа немам, нисам била у селу, мени је жао свих тих људи који су то прошли али мени је најжалије мога оца и мога брата што то нису заслужили да буду убијени и само ме занима нек ми Жељко каже ако није он ко је, он зна, њих тројица су били у дворишту, ако није он нека ми каже ко је и зашто. Ето, ја кажем више немам других никаквих сазнања, то је што се тиче мојих и ми смо ишли 1997. године смо ја и сестра остале саме. Могу попити мало воде?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Може, изволите.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Ја и сестра смо остале саме, јер моја мама је била болесник бубрежни и кад је то све чула моја мама је умрла и ми смо биле 1997. позване на идентификацију у Загреб кад су све те жртве ексхумиране и однешене тамо и ја сам добила овдје потврде да су идентифицирани и мој отац Вид Кризманић и мој брат Зоран Кризманић и имам ту тај спис и имам слику татине лобање гдје се виде та два хица у главу. па ако може шта помоћи ја сам то вољна оставити, ако не. И могу само још, опростите.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То имате у фотокопији?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Немам у фотокопији, слику могу оставити, а ово ако треба да се копира па оставите.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ископираћемо то да остане.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: И ево кажем ја, ја немам шта друго додати јер кажем ја захваљујем драгом Богу што ја нисам остала јер сам имала двоје мале дјеце, ја сам отишла, мени је то жао што је, то се није морало десити тако све што се десило, то је, немам више шта додати друго ништа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, ево сад ће да Вам постављају странке питања у вези овога, почев од тужиоца па надаље. Изволите тужиоче.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Госпођо Грбешић, ја ћу Вам поставити свега неколико питања, заступам оптужбу у овом поступку. Рекли сте да сте у време тог напада Ви били у Товарнику.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Не.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Или нисте били у Ловасу?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Ја сам била у прогонству.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли сте иначе пре овога живели у Ловасу с породицом?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Не, ја сам удана у Товарник и живим у Товарнику.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: У време ових догађања где сте живели?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Па живела сам у Товарнику али смо због тих свих ратних страдања били са дјецом измјештени из Товарника у прогонство.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли је с Вама у сродству, да ли познајете Ђука Ђуро Кризманић?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Да, то је од мог рођеног стрица син.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли знате за његову судбину шта се с њим догодило у то време?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Па чула сам да је он заједно са мојим братом Зораном Кризманић нађен у тој Латасовој гаражи да је стрељан, е сад да ли је то тачно или није не могу потврдити.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли сте изузев те Ваше родбине чули од било кога да су још неки људи страдали и како су страдали?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Ујак рођени мој је на минском пољу Шалај Мијо, то је мој рођени ујак од маме моје Амалије Кризманић брат рођени.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли сте од раније познавали Љубана Деветака и да ли знате да ли је он у то време био у Ловасу и каква је његова улога у тим догађањима?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Особно га нисам познавала, мада смо ми у Ловасу близу, нисмо сусједи оно близу једни других али у том дјелу села живимо, он је доста старији од мене, ја сам знала и ко је он и за кога је ожењен и ко су му родитељи, њега нисам особно овако никад знала, јер он је старији од мене и све по причама и том свему што се дешавало сам чула да је био у Ловасу и у Товарнику за време свих ових дешавања.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли сте од некога чули, пре свега од тог Славка Божића нешто конкретније о његовој улози у то време у Ловасу?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Не.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли сте познавали Милана Девчића и да ли сте чули о њему било шта у то време?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Познавала га јесам, ја сам ишла у школу са његовом сестром и знам му и оца и мајку и знам гдје живи и исто

сам тако можда већ сад по повратку након 1997. сам чула од пар људи да је био нешто у полицији или милицији ондашњој, а нисам овако, нисам се ни распитивала, а право да Вам кажем није ме ни занимало.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Исто питање за Милана Радојчића?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Милан Радојчић је ишао са мном у школу, само ја сам била А генерација, он је био Б, сусједи смо исто у Ловасу, играли смо се заједно, одрастали заједно и за њега не могу ништа рећи.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Изузев овог што сте рекли за Жељка Крњајића, да ли сте још нешто чули у вези догађања у то време у Ловасу?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: За Жељка?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Крњајића, Крњајића.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Па чула јесам да је био међу главнима, а сад кажем можда то није лијепо од мене али мене је првенствено занимала судбина мојих убијених и чула јесам да је био, јер мој свекар и од мог свекра брат су били скроз до Божића али у Товарнику и морали су се сваки дан тамо ићи јављати на одређено мјесто и најалост они су покојни и сад не знам да ли да их спомињен или не, али виђали га јесу.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Хвала, немам више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите даље, од бранилаца има ли неко питања? Изволите.

Адв. ВОЈИСЛАВ ВУКОТИЋ: Хвала, адвокат Вукотић. Госпођо Грбешић, молим Вас ако можете да одговорите на следећа питања, а прво би било да ли је Ваш покојни отац Вид Кризманић био ловац?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Јесте.

Адв. ВОЈИСЛАВ ВУКОТИЋ: Хвала. А да ли је можда имао ловачку пушку, карабин и пиштољ?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: За ловачку пушку и карабин знам, за пиштољ не знам.

Адв. ВОЈИСЛАВ ВУКОТИЋ: Добро, а да ли је Ваш покојни брат Зоран Кризманић био укључен у ове сеоске страже које су се дешавале пре напада на Ловас? Ако Вам је то познато.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Мој брат особно не, а ми смо сви остали били увече, а мој брат особне не, ако могу рећи и због чега?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците слободно.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Мој брат покојни Зоран Кризманић је имао жену Српкињу и с њоме је имао двомјесечно дјете кад је убијен и према томе уопће из мојих сазнања колико ја знам да се

мој брат Зоран Кризманић није никада појављивао на тим стражама баш из тога разлога да не би повредио своју госпођу.

Адв. ВОЈИСЛАВ ВУКОТИЋ: Добро, хвала. Моје следеће питање, наравно на које не морате да одговорите, да ли је Ваш покојни брат Зоран Кризманић био припадник хрватске војске пре ових дешавања?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Не, не.

Адв. ВОЈИСЛАВ ВУКОТИЋ: Добро, хвала Вам, немам више питања госпођо Грубешић.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Грбешић.

Адв. ВОЈИСЛАВ ВУКОТИЋ: Грбешић, извините. Хвала Вам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, има ли неко од оптужених питања? Изволите.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Добар дан гопођо Жељка.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само се представите због транскрипта. Због транскрипта се представите.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Питао бих госпођу Жељку да ли се сећа разговора између мене, ње и њезиног мужа Боре с ким сам ја изузетно добар био, мислим да смо и сада, пре једно четири године у Шиду?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Да, сјећам се али ниси са мном разговарао него си разговарао са мојим мужем и са Ђурђин Жељком, а ја сам стајала преко цесте пред Домом здравља Шид, са мном ниси разговарао.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Јесте, ти си се мало одмакла али ја ипак мислим да си могла чути.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Не.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Или ти је муж пренео.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Је, препричао ми је муж све.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: А да ли сте разговарали још с ким у вези Вашег покојног оца од родбине у Ловасу?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Не разумијем питање.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Кажете разговарали сте са Славком Божићем.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Да.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: А јесте ли још с неким од родбине разговарали?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Моје родбине?

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Да, да.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Не. С киме да разговарам кад у селу није био нико, осим стрине Мандице и Николе Кризманић немам с киме другим разговарати. Разговарала бих радо са Милком Катић која је најалост исто умрла, она је била с мојим оцем у дворишту или у подруму или већ гдје је била, а с другим немам шта разговарати јер Ви гдје сте прошли ту више није имало се с ким разговарати.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: А да ли сте разговарали у задњих десет дана с неким из ове суднице? Да ли познате некога осим мене у овој судници?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Па познам, познам госпођу Наташу Кандић коју сам упознала можда прије једно тједан дана и госпођу Јовановић исто јер ја до сада нисам нигдје учествовала у никаквим разговорима ово, оно и било је организиран скуп ових људи који иду на свједочење у Београд и била сам позвана и ја сам се тамо одазвала и тамо сам упознала први пута госпођу Наташу Кандић и њену помоћницу.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: У реду, хвала. Да ли познате Златка Грбешића?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Да.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: То је супруг од Вашег брата, од Вашег мужа?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: То је брат од стрица мога мужа Жарка Грбешића.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Да ли је он са Вашим мужем дошао у Ловас?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Да, кад је Товарник ослобођен онда је дошао у Ловас.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Да ли знате да је он био код мене кући код мојих родитеља тражио униформу од ЈНА да скине своју хрватску па да?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Мој муж или Златко?

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Златко, Златко.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Не, нити ме то занима.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Добро.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Ја са Златком немам ништа.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: А Ваша снаја Бранка Јерковић се зове?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Да, Кризманић, Јерковић је била.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Јерковић девојачко да. Ћерка им је Дејана?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Јесте најалост која није упознала свог оца.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: А да ли знате где они сад живе?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Па по неким сазнањима код Сонте у Падеју.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Јесте у контакту с њима?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Да.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Да ли мала Дејана прима мировину за покојног оца палог хрватског војника?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Не. Мој брат није хрватски војник био нити је такав сахрањен, нити је тај епитет и тај наслов добио ни после, а да ли Бранка нешто остварује од Хрватске државе, знам да нешто остварује, а колико не знам, нити ме то занима.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: А да ли Вам је супруг онда испричао шта сам ја њему одговорио?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Је, је.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Јесте Ви били задовољни с тим одговором?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Не.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Нисте?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Не.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Добро.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Је ли могу ја још нешто питати? Зашто ти ниси дошао онда код мене преко цесте па ми рекао «Жељка нисам ти убио оца».

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не можете Ви да испитујете оптужене.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Оппростите.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Ја сам госпођо Жељка рекао Вашем мужу «Је ли оно Жељка», каже «Јесте», «Па позови је овамо да чује шта је», «Нека, нека, каже, ја ћу јој пренети» и ти си мало као кренули остала си пет, шест метара и видио сам да ниси хтела ни да гледаш у том правцу.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Зато што постоји одређени разлог и јако оправдан разлог зашто ја, јер мој муж је показиво да ја не прелазим преко јер зна шта би било и зато ми је, а ја сам у то време имала здравствених проблема и ја сам у Шид ишла приватно код једног лијечника и познавајући сву моју, тегобе и здавствено стање мој муж није дозволио да ја приђем јер ја тебе тамо нисам нити познала. Тек ми је он касније рекао ко си и што си и шта сте разговарали.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Немам више питања, имао бих само примедбу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Примедба се односи на то, мени је госпођа Жељка жао стварно Вашег оца и брата али, овај.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Није ти жао.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Други или трећи сте сведок који се позива на изјаве Славка Божића. Међутим, Славко Божић у својим изјавама од 19.11.2007. и 18.11.2003. године изјављује нешто друго госпођо Жељка нег што сте Ви овде изјавили. Он чак каже «нико није видио ниједно убојство». У једној изјави мене уопште ни не спомиње да сам био пред његовом кућом, био Душан Грковић и нека двојица њему непознатих четника. У другој изјави је рекао да ме видио мало даље од његове куће на некој цести, са тридесетак што он каже четника. Друга примедба је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Крњајићу.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја имам овде изјаве и две изјаве где Вас, спомиње Вас Славко Божић као сведок да сте били ту поред куће која је горела Ви и Душан Грковић.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: У једној изјави да спомиње али ја сам и рекао у својој одбрани да ја у тој улици малој нисам ни био.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, спомиње Вас сведок Славко Божић.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Друга примедба је на изјаву коју је дао госпођин стриц Никола Кризманић, отац од Ђуке и од Миодрага. Он је опет чуо од Славка Божића да је Вида Кризманића убио Љубан Крњајић као мој отац. У тој изјави не спомиње мене, нити ме повезује уопште са дотичним господином Видом. И трећа моја примедба је, ја сам пре пар дана од четири грађана хрватске националности из Ловаса добио упозорење 15.-ог, односно среда или четвртак прошли, значи прије седам, осам дана да је госпођа Кандић отишла у Ловас и обавила разговор са сведоцима. Имам чак пету дојаву, то је порука на телефону, телефон је доле на порти па се може и то погледати, да госпођа Кандић убеђује сведоке шта треба да кажу у Београду, питаће те то, одговори то. То би било то.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Још само једно. У својим изјавама и Милан Девчић и Милан Радојчић и ја и још неки од моје куће идући том улицом нисмо се раздвајали, ишли смо цело време заједно, то је потврдила и Драгица Острун да смо били заједно пред њезином кућом. Значи, нисам уопште скретао у ту улицу. До 1992. године у тој улици нисам био.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Крњајићу, Вас спомиње сведок Јосип Сабљак и Ви сте то потврдили у судници да сте били у улици Фрање Рачког?

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Али то је на другу страну госпођо то кад сам ишао код Жељка Јапунџића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: 10.10.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Јесте, то је касније било у контра правцу од куће њезиног оца.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је сад нешто друго. Ви сте мени у судници потврдили, значи да сте били у улици Фрање Рачког код Јосипа Сабљака итд., значи, не можете сада да негирате оно што, можете али ја Вас враћам на оно што сте већ изјавили да сте били у тој улици.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Ја сам изјавио да сам био код Жељка Јапунџе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли то улица Фрање Рачког?

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Пролази се те две куће од Јосипа Сабљака, то је улица Фрање Рачког, али то је центар, скрене се лево, а ово нису, господин Вид је десно, нисам пролазио поред куће Вида.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, били сте у тој улици али нисте ишли до краја или како у другом смеру?

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Кућа Жељка Јапунџића из главне улице Иве Лоле Рибара је на једно 50 метара. С леве стране то је улица Фрање Рачког. Са леве стране нема кућа, има нека башта, а с десне стране има само две куће од Јосипа, од тог Сабљака и од Пањика, а њихова је кућа назад у контра смеру, значи, поред куће Вида Кризманића нисам био.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, то је значи били сте код куће Јосипа Сабљака у улици Фрање Рачког, али нисте били у истој улици у кући или дворишту Вида Кризманића?

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Тако је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. То је сад нешто.

Опт. ЖЕЉКО КРЊАЈИЋ: Хвала.

Адв. ВОЈИСЛАВ ВУКОТИЋ: Да ли та улица пресеца ова два крака, колико сам ја разумео, лево и десно? Да ли сад ова главна која пресеца ту улицу, мислим да на неки начин то произилази из исказа, из овога што је рекао господин Крњајић? Не знам да ли сам довољно јасан.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сад кога Ви то питате?

Адв. ВОЈИСЛАВ ВУКОТИЋ: Па Крњајића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Отишао је, вратио се.

Адв. ВОЈИСЛАВ ВУКОТИЋ: Да, он се вратио. Ако је потребно ево, не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, да ли имате нешто госпођо Грбешић у вези ових примедби да Ви кажете?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Имам ако могу рећи. Ако се Жељко већ позвао на тај сусрет у Шиду 2004. године, он се прикључио мом мужу и Жељку Георгини, Џеорџини, не знам како се презива и он се прикључио и између свих тих разговора је мој муж први споменуо да је Жељко убио мога уца Вида Кризманића и онда је Жељко рекао «Да чуо сам и ја тај дан нисам уопће био у Ловасу, ја сам био на ВМА рањен у болници» и то је све што је мени мој муж рекао да су водили разговор о мом оцу, али није потврдио ни да јесте, ни да није него је само рекао «Да чуо сам, али ја тај дан нисам био уопће у Ловасу, ја сам био рањен, на ВМА у Београду».

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А реците ми колико је кућа овог Јосипа Сабљака, Ви га знате?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Да, то је мој ујак, братић од моје мајке покојне.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Колико је удаљена од куће?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Ако мислимо на истог, али мислим да Јоцо Сабљак.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да, био је тај сведок овде. Колико је удаљена од куће Вашег оца Вида Кризманића?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Па ја као женско сам слаба у тим процјенама, али рецимо некаквих, ајмо рећи 300 метара.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Од оптужених има ли још неко питање? Изволите.

Адв. ВОЈИСЛАВ ВУКОТИЋ: Ово питање које сам поставио да ли би могла да одговори сведокиња на то питање да ли је то главна улица, коју сматрам да је Лоле Рибара да ли она пресеца ту улицу која се рачва лево и десно, мислим ако то нешто?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Па не знам сад шта Вам то толико значи?

Адв. ВОЈИСЛАВ ВУКОТИЋ: Па добро, али ето мислим, пошто.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Да ли пресеца или не пресеца тако је свеједно.

Адв. ВОЈИСЛАВ ВУКОТИЋ: Знам, али мислим можете ли да одговорите пресеца или не пресеца?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: То није главна. Да ли могу госпођо?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: То није главна улица Иве Лоле Рибара него је то само једна од дужих улица и она иде у једном смеру а Фрање Рачког иде у криж и то је то.

Адв. ВОЈИСЛАВ ВУКОТИЋ: То је то? Добро. Хвала Вам. Извините.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, изволите.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАИДИС: Да ли сте тог Дулета Грковића питали ко Вам је убио оца?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Хоћете ли се Ви представити, ја не знам с ким разговарам.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАИДИС: Оптужени Николаидис, представио сам се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Александар Николаидис оптужени.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Е сад ми поставите питање.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАИДИС: Да ли сте тог Дулета Грковића питали ко Вам је убио оца?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Не, нисам имала прилику нажалост.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАИДИС: Имам примедбу. То је госпођо председавајућа само доказ да је Жељко Крњајић малопре рекао истину да је припремљена. Значи, тај Дуле Грковић је напоље, исто јеј био тамо, њега нису питали ко јој је убио оца него је дошла овде да пита Жељка. За све друге јуче она је сведокиња изјавила да је убио Воркапић онога али нама су сви стављени на списак и за које има, ко је убио, сви су овде криви, а људи говоре да су убијени од других људи али нама су стављени на списак, а тачно је да они иду и да припремају сведоке, а ми не смемо нашим сведоцима да приђемо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не ставља се Вама убиство у оквиру напада на Ловас него учествовање у нападу у коме су људи смртно страдали. Према томе, не знам да ли Вам то браниоци објашњавају у том правцу. Не пише убиство у оквиру ратног злочина као обележје дела. Добро. Можете да идете.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Могу ли ја ставити коментар на изјаву господина. Мени је жао што ја не могу и са Душком Грковићем разговарати и ово ми је пружена прилика. Мене нико не мора наговарати да ја нешто, нити госпођа Кандић нити било ко други, ни из нашег министарства, ни из Министарства Републике Србије. Ја сам чекала прилику да ја ово кажем јер мене то боли и мене то пече и дан-данас. Ко ће мени, мене нема ко припремати на ништа и то чврсто одбијам, чак кажем никаквих напутака, никаквих упутстава,

ништа, ја само желим да они кажу. Ја нисам рекла ни да је Жељко убио мог оца, али нека каже ко јесте, био је у дворишту.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро госпођо Грбешић.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: То је моје што могу све рећи на ту његову изјаву.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Реците ми том приликом кад је Ваш отац кад се десио тај напад и све то, сем њега ко је још био кући?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Била је сусједа Милка Катић, али она је најалост умрла након годину дана, а брат ми је био у суседству преко цесте код Петра Лукетића и Јелене Лукетић је био код њих у дворишту, мој брат Зоран Кризманић.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Суд овде има податке да је Ваш отац становао у Фрање Рачког 15, а да је Славко Божић његова адреса Фрање Рачког 17. Да ли је то одмах кућа уз кућу?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Је, кућа уз кућу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми то оружје што је Ваш отац имао ловачку пушку и тај карабин, да ли је он то имао уз дозволу то оружје?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Мој отац преко двадесет година је био ловац и он је то оружје имао уз дозволу која се и дан-данас може провјерити у МУП-у Републике Хрватске.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А реците ми у вези страдања Вашег брата Зорана Кризманића, да ли сте Ви сазнали да ли је Ваш брат пре самог страдања био негде затваран, одвођен, држан?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Јелена, сусједа преко цесте, Лукетић Јелена, њу сам исто имала једне прилике сад по повратку нашем у Славонију, с њом сам разговарала и она ми је рекла да је Зоран био код њих кад су се то све те дешавале гадости и да кад су прошли сви све те кућа до куће, да су касније дошли по мога брата али ми није знала рећи ко и да су мога брата одвели и мој брат је био у задрузи у том неком затвору и колико имам сазнања да мој брат није ишао на минско поље него да је после минског поља стрељан у тој Латасовој гаражи са њих још 7 или 8.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А реците ми кад кажете то после минског поља стрељан тамо у тој гаражи Латасовој, кад после минског поља? Тог дана после минског поља, наредног дана или кад?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Наредних дана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Наредних дана?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Да, наредних 3-4 дана јер ја сам имала прилике видјети, мени су требали документи од братове кћерке и ја

сам имала прилику видјети матичне књиге умрлих у Ловасу и мој брат је уписан, отац ми је уписан и узрок смрти од распрскавајућих експлозивних средстава пише узрок смрти и брат ми је исто уписан у књигу под мислим 24.10.1991. године.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А реците ми то кад, та жена што Вам је причала да Вам је брат?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Јелена Лукетић да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да. Кад Вам је она рекла кад је то брат затворен у задрузи?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Тај исти дан 10.10. су брата одвели из Лукетићеве куће и од тада је он био тамо. Мислим, не бих волела разводнити причу, али после једно 3-4 дана, 10.10. Рекла сам већ једном приликом да је мој свекар покојни Божо Грбешић остао у селу у Товарнику и његов брат рођени исто и срео је у центру Товарника Душка Грковића је срео и Душко га је питао «Чика Божо, како сте, шта радите», ово, оно и свекар је мој одговорио као «Па шта радим, не радим ништа», ово и оно. Душко Грковић је питао «Да ли знате где вам је Боро». Боро Грбешић то је мој муж. Свекар је мој одговорио да не зна ни где је ко ни где је шта ко завршио и онда је њему Душко Грковић рекао да је Боро отишао на Лошињ код мене, код дјеце, јер ја сам тамо била смјештена на Лошињу, «Боро вам је», каже «отишао код Жељке на Лошињ, а ето у Ловасу шта се десило, пријатељ ти је наводно опирао се ухићењу и заглавио је а Зоран је у затвору, ми смо га звали да иде с нама у Товарник, он није хтео», мој брат. И даље ја више ништа не знам шта се дешавало, где је мој брат проводио време, знам да је проводио вероватно у затвору а шта су му радили и како је све текло даље ја то не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи, Ваша сазнања су да Вам је брат био затворен 10.10.1991. године оног првог дана кад је био напад и да је био затворен све време и онда после минског поља убијен, је ли тако?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Да, да како стоји у папирима 24.10. испада да је убијен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А реците ми везано за овог другог Вашег брата од стрица Ђуро Кризманић, звани «Ђука», је ли тако?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Његов Отац Никола Кризманић је умро?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Мој рођени стриц умро, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Манда Кризманић његова мајка жива?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Жива је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли је Манда Кризманић била кући 10.10. па
надаље кад се све ово дешавало у Ловасу?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не знате?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Имате ли неких сазнања везано за тог брата од
стрица да ли је он био негде затваран или?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Не, не знам ни то, само сам ето од
Берислава Филића чула кад су они купили те убијене да је у Ђуро,
тај брат мој од стрица био заједно ту са мојим братом у тој гаражи.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А реците ми да ли је неко од те Ваше браће био
на неки начин ангажован у ХДЗ у активан или тако нешто слично?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Па госпођо суткиња, ја сам била до рата
удана 13 година, тако да ја не могу ништа рећи ни да јесте ни да
није и не бих на то одговорила.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Имају ли пуномоћници питања?
Изволите.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Да ли сте касније, наравно после док сте се
налазили у прогносту, сазнали било шта о томе како су се
мештани Ловаса исељавали из Ловаса, да ли Вам је неко о томе
причао и кад?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Па пошто сам ја доста раније отишла са
тих простора, месец дана раније, мој муж је остао кроз до пада
Товарника, пребегли су у Ловас и у Ловасу се задржао један тједан
дана и онда су отишли колским путевима шумом, људи су бежали у
Илок и мој муж је рекао мом оцу «Узми ауто и то што имаш горива у
ауту, иди у Илок немој ништа чекати» и мој отац покојни се на то
још и насмејао, ово и оно и мој муж је онда отишао преко поља,
преко шуме Јелаш, они су отишли овамо у Винковачки крај, а мој
отац је остао, а Ловашчани су у једном моменту били отишли у Илок
па су се неки вратили у Илок, али углавном већина оно што није
остало у селу или изашла са илочким тим конвојем, који мислим да
је био 16., 17.10., не знам сад точно, али јако пуно је људи остало у
селу и жена и дјеце и свега.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Добро, а да ли Вам је Славко Божић
помињао нешто, причао о њиховом животу у селу, како су живели,
да ли су им за кретање кроз село биле потребне пропуснице, за
излазак из села потребне пропуснице?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Не знам, ја не бих могла на то одговорити.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А да ли Вам је помињао да је неко обављао неки принудни рад у селу?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Па то сам чула, то сам чула од пуно људи који су и жена, највише жена да су их тјерали да иду радити и била је то ваљда и сезона пољских радова и берба винограда и вађење репе и да су сви масовно, ко год је могао ићи да су тјерани радити.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А да ли су и жене одлазиле, да ли Вам је помињао, да ли су жене радиле те радове?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Јесу, то сам чула од пар жена.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А можете ли можда да се сетите име још неке особе чије је тело пронађено у тој гаражи у којој је пронађен Ваш брат и брат од стрица, наравно ако знате?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Знам исто једнога али не знам да ли ћу изговорити тачно његово име и презиме Панџа, не знам сад тачно како се зове, али он је исто био ту, тако ми је Берислав исто од свих тих, кажем али ја сам се у свему томе била усредоточила на страдање својих, тада нешто сам упамтила.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А да ли сте чули било шта рецимо о томе зашто је Ваш брат стрељан?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Не. Ја сам цело време мислила док нисмо ето добили са те судске медицине, ја сам цело време размишљала и тјешила се и мајку своју док није умрла, ја сам мислила да ће мој брат бити поштеђен зато што је имао жену Српкињу, имали су дјете два мјесеца.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А где се у том тренутку налазила његова супруга, да ли знате?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Она је била тамо негде до, она је исто из Товарника, кад су они дошли код мог оца и она је онда отишла прије тога нешто ће се све то дјесити, она је отишла код тетке своје у Моловин јер беба је била два мјесеца.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Хвала, немам више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

НАТАША КАНДИЋ: Жељка, ја бих Вас само питала, ко је био још са Славком Божићем?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Био је његов син Бранко Божић и била је његова сада покојна супруга Драгица Божић и не знам да ли је још неко био.

НАТАША КАНДИЋ: Јесте ли разговарали са Бранком?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Па са Бранком сад у догледно време нисам разговарала јер сам се надала да нема потребе с њима уопће разговарати јер мени је било довољно оно, нажалост Славко Божић је данас 86 година, време пролази, људи умиру, људи заборављају, мени је жао, али ја мислим да Бранко Божић, син Славка Божића исто тако аутентично може посвједочити што је рекао и његов отац јер и он је ту исто био присутан и гасио ватру и видео мога оца мртвог на дворишту и све.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где живи тај Бранко Божић?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: У Вуковару.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Немате неку адресу његову?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Па не, немам.

НАТАША КАНДИЋ: Добро. Кажите нам Славко он је у годинама?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Он је 86 година и исто је у Вуковару у дому умировљеника.

НАТАША КАНДИЋ: Добро, ја сам само то хтела ко је још био присутан са Славком?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Ето била је његова, Бранкова мајка Драгица или Славкова жена, али нажалост она је исто прије пар година умрла тако да, а мислим то кад је мени Славко Божић причао исто је био присутан и Бранко.

НАТАША КАНДИЋ: Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Има ли још неко питања допунска, тужилац?

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Само сам хтела нешто да рашчистимо кратко. Обзиром да смо данас чули овде неке оптужбе да сте Ви нешто припремани за ово сведочење, па сам само хтела кратко да Вас питам, јесте ли Ви ова сазнања посредна о којима причате о околностима под којима је Ваш отац страдао, чули од Славка Божића или од госпође Кандић?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Ја сам то 1998. године чула од Славка Божића.

ЧЛАН ВЕЋА-СУДИЈА ТАТЈАНА ВУКОВИЋ: Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Госпођо Грбешић, имате ли још нешто да кажете што Вас нико није питао, а Ви сматрате да је битно и важно?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Па ево немам, ја се захваљујем овом суду што ми је омогућио да ја кажем оно што мене већ 20 година боли и желим само знати истину зашто су они морали бити убијени. Ако му је нешто радио могао га је или истући или пребити и све, а зашто га је убио. Он је мојој дјечи отео детињство, он је мене исто тако унесрећио. Мој тата је имао само 54 године и мама исто и ми смо ја

и сестра смо остале саме, немамо ни обитељ ни ништа више. Ето, ја се још једном захваљујем овоме суду што ми је дао прилику да ја то кажем и ја се надам онај ко је крив нека плати, онај ко није крив нека докаже да није крив. Наши људи умиру од последица, они умиру од узрока. Е, сад нека се у томе свему нађу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Суд у Београду Вам се захваљује што сте се одазвали и дошли овде да сведочите.

Довршено сведочење.

Можете да идете за данас.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Ево ако каже може посвежити, ја слику могу дати, слика мени, овде имам та два документа за брата и за оца, а овде имам слике из којих се види како је мој отац убијен.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Слике остављате?

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Сliku ћу оставити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Ово ћемо ископирати па ћемо Вам вратити.

Сведок ЖЕЉКА ГРБЕШИЋ: Може. Ја се исто још једном захваљујем и хвала вам на прилици. До виђења.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: До виђења. Ево сад, пошто ова судница у Вуковару са којом имамо заказан линк за ова два сведока није слободна до 12 сати, па ћемо у том смислу онда сачекати до 12 сати да се оствари линк, а господин Деветак ми је нешто писмено писао да би хтео да се обрати на пар минута. Да ли то остаје? Да, то сте већ обавили, је ли? Добро, мени је тај поднесак изнет па сам ја мислила да нешто. Добро. Сад ћемо онда прекинути претрес па онда у 12 сати да се. Изволите.

Адв. ЈАСМИНА ЖИВИЋ: Ја бих замолила за Вашу дозволу да напустим главни претрес у наставку. Адвокат Војислав Вукотић ће ме замењивати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У реду.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Судија, да ли можемо само да знамо да ли су у суду у Вуковару приступиле обе сведокиње или само једна?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Како да знамо кад нисмо линк остварили.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Главни претрес СЕ ПРЕКИДА у 10:34 часова и биће настављен у 12:00 часова.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Главни претрес се наставља у 12:08 часова.

У наставку доказног поступка испитују се сведоци Розина Пејић и Јелена Јовановић путем видео конференцијске везе успостављене са Жупанијским судом у Вуковару, уз присуство судије Јадранке Курбел и записничара Ренате Павић.

СВЕДОК РОЗИНА ПЕЈИЋ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли сведок у судници Розина Пејић? Да ли се чујемо?

Судија ЈАДРАНКА КУРБЕЛ: Добар дан. Чујемо се. Сведокиња је стигла ту видимо на екрану за који тренутак. Можемо почети.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. У реду. Добар дан госпођо Пејић, да ли ме чујете?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Чујем, чујем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли су Ваши лични подаци од оца Адама, пензионер.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Адреса, Ловас, ул. Крањчевића бр. 31, 33 годиште?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Са личним подацима као на записнику Жупанијског суда у Вуковару Кир.887/07 од 22.11.2007.године. Ја ћу Вам прочитати имена свих оптужених у овом предмету па ћете Ви рећи да ли сте са неким у завади и да ли сте у сродству. Љубан Деветак, Милан Девчић, Милан Радојчић, Жељко Крњајић, Миодраг Димитријевић, Дарко Перић, Радован Влајковић, Радисав Јосиповић,

Јован Димитријевић, Саша Стојановић, Драган Бачић, Зоран Косијер, Петроније Стевановић, Александар Николаидис. Јел Вам неко од ових људи род?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Није.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Јел сте са неким у завади од њих?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Не.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА:

Са оптуженима несродна.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Увек смо, увек смо били добри.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Са оптуженима несродна, није у завади, госпођо Пејић бићете саслушани као сведок, као сведок сте дужни истину да говорите, давање лажног исказа је кривично дело, пре него што кренете да дајете исказ, положићете заклетву тако што ћете понављати ове речи које ја изговорим. Заклињем се.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Заклињем се.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ћу о свему.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Да ћу о свему.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Што пред судом будем питана.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Што пред судом будем питана.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Говорити само истину.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Говорити само истину.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И да ништа што ми је познато.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: И да ништа што ми је познато.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нећу прећутати.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Нећу да прећутим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Опоменућа, упозорена, након полагања заклетве изјављује.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Изјављујем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. То не морате даље да понављате. Пред овим судом се води кривични поступак против ових 14 лица што сам Вам малопре прочитала због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва, предмет оптужбе је страдање 69 цивила хрватске националности у месту Ловас у 10 и 11. месецу 91.године, предмет оптужбе је напад на Ловас, противзаконита затварања, мучења, телесна повређивања и убиства цивилног становништва и догађај на минском пољу. Испричаћете суду шта је Вама у вези тога свега познато, јесте ли у том периоду били тамо, ко је страдао од Ваших у тим дешавањима и све што је Вама познато да ли

евентуално сте видели или нешто чули од неког другог, значи, сва Ваша како непосредна, тако и посредна сазнања. Изволите госпођо Пејић, можете да испричате суду оно што знате, Ви сте овде већ, односно пред судовима Републике Хрватске по нашој замолници давали сте изјаву 22.11.2007.године, пред Жупанијским судом у Вуковару у предмету Кир.887/07 давали сте такође и раније изјаве пред судом у Вуковару у предмету К.25/00, 25.9.2003.године, и једном сте дали изјаву пред судом у Ријеци кад сте према овоме што произилази били у избеглиштву 17.2.93.године, у предмету Кир.82/93. Е, изволите испричајте оно чега се Ви сећате и шта Вам је у вези ових дешавања познато.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Ја сам доживила у Ловасу напад пешадија, доживила сам у подруму смо бежали, били смо у подруму кад смо изашли из подрума, мало се смирило и трчала сам до куће и тамо сам нашла мужа крај трактора под шупом у дворишту. И ја сам само на брзину дозвола два човека које сам видла, да, да је он убијен и склонили смо га у како каже, у ходник и ја сам га само на брзину са две плахте покрила и више га нисам смјела видјети уопће ни кад су га купили, ни кад су га носили. Ето, уопће нисам знала ди су затрпани, онда након пар дана онда смо тамо мало пробали отић до гробља, један човек мени каже упре прстом каже «ено видиш, тамо су они затрпани» па онако затрпани, нису ни људски затрпани. Згрозила сам се, нисам могла више да живим од стра и од свега, е, онда ми смо опет даље у подруму спавали, све сам пет подрума сам променила и нисам ето децу сам покупила, био је напад у Товарник тамо је била моја ћерка, троје унучади, и они су из Товарника побегли код мене и ми смо отишли у један подрум ди није газда код куће, пустили су нас унутра и тамо смо били и онда су ето тако нас мучили и патили, био је полицијски час, нисмо смели никуда, ми нисмо смели никуд макнит, пустили су нас само сат времена можда до трговине што је било мало неки тамо намирница, ишли смо узет што је било најпотребније и нисмо се смели ми више појавити. Онда сам ја то тако се патила со том дјецом и њи су терали снају и ову ћерку терали су тамо да иде радити а ја сам мало била со тима дјецом, нит се то право спавало, нит се то право кувало, нит се то право прало, нит се то, то је био само стра, ноћи особито, ноћи су само пуцали и само су, кугле фијукале око нас и кућа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само мало, удаљили сте се од микрофона. Микрофон ставите ближе устима. Е тако.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Ево, ево.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Ел добро?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, одлично.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Добро. И тако сам ја од десетого мјесеца до Божића била код куће, они су, ја сам ошла у подрум спават, код куће више нисам смела, ошла сам код комшија и ја нисам више смела бит ноћу код куће јер се то десило, а ја закључам они сваки пута кад ја ујутру мало тркнем кући, било је свиња, било је крава, ја сам то ишла на брзину да бацим воде и бацим јести, они су сваки пута мени, сваку ноћ отворили, растворили и они су узели шта су хтели и они су направили ма хаос таки немили да се то није могло живит. Е онда сам тако гурала, гурала, и ето некако сам до пред Божић. Кад пред Божић то је било баш уочи Бадњака, дошао је Мића Девчић и мени је овако реко «ди је Ваша снаја? Ди је Ваш син?» реко они су отишли трбуом за крухом, они то нису могли више слушат, нису дјеца и побегли су некако су успели. Е, узео је он неку цедуљицу, каже «и Ви каже, ујутру одма за њима». Реко, а куда ћу ја? Каже «па идите у љепу вашу» каже. А ја кажем јел то има још кога, како ћу ја ић јер ујутру су купили још за мрака, дође камион горе аутобус и он је сваки дан су неки морали отићи. Па њих мало је остало у Ловасу, неколко кућа, ми смо сви морали отићи. И сад је пито мене Мића ди су ми кључеви и од сина и од мене, реко, ено тамо су ти у врата, ја сам ујутру отишла ал ништа скоро нисам понела, то је све остало, све њима у шака остало. Ја сам отишла и тамо смо се некако у Опатију сместили б година и више и они су само говорили, нећете се ви више никада вратити и то ни случајно немојте ни мислити, то да знате како нам је било, срце смо јели сваки дан, дерали се, жалостили, убити, па то ја кажем да је то само поубијано те људе, ал ево нас истерали, све нам однели, то су све биле пуне куће, то све били вредни људи, радили, свега имали, али то је све било однето, кад смо ми дошли кући још су ми пред кућу бацили, лепа кућа, имам ја лепу кућу, али бацили су ону зољу велику гранату и та се кућа протресла и ту је све су прозори били сасути, то су врата она била издигнута, то су плафони поотпадали, то је све било протрешено од те велике гранате шта ли је, та рекли су зоља је то. И кад сам дошла кући не могу ту ни живити, и ајде сад ја мало што је најпотребније ајде даћу ја то мало оправити. Узела неког мајстора и ајде да могу да имам макар врата да може затворит, да не пада ми одозгора прашина, како ћу шта ћу, мало покрпам ја то и све и ето онда сам ја за то дала 17.000 куна

мајстору и рекли су нама тамо у Опатији кад смо били, каже, ви то што оправите и колко платите, ви ћете то добит натраг. Ја то имам још и дан данас тај рачун, нисам добила натраг. И ево сад је та кућа све лошија, било је то јел те прокишњавало, и све лошо, и сад ови моји млади, мој унук се оженио и сад су основали брак, имају дијете већ у школу и сад су рекли да ћеду ту кућу порушити, да ћеду њима направит да можеду становати, али ево видите како је то тешко, толке године ја не знам, ја не знам како сам остала жива, то сам све видјела, то у мом комшилуку, са десне стране ево мог мужа су прво у дворишту онда једна кућа размака, онда су два комшије одвезли иза куће па су убили, онда са леве стране размака две куће, у подруму су баку, то је као свекрва, снаја и унука, три њих и три, то је само све у том кратком овај, простору, а кад су то напад направили, то је по селу било мртви људи и жена, то сам ја после чула и нисам видила, јер нисам смјела ић, и то је било у Ловасу покољ страхота и палили су куће и то је ма, све што је најгоре, ето ја, видила сам и чула сам и ето и на својој кожи доживила да ме истеро да сам морала отић без ичега од куће. Ево видте како је било страшно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Ево сада ће тужилац да Вам поставља питања после и остали учесници у поступку. Изволте тужиоца

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Дobar дан госпођо Пејић, поставићу Вам само неколико питања. Да ли ме чујете? Да ли ме чујете?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Слабо. Слабо, слабо. Као да би могли мало утишат да није тако јако а?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли ме чујете сада?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Да.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: То јутро кад је био тај напад на Ловас, како сте Ви закључили да је напад, по чему, шта се дешавало?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Е, шта се дешавало, ми смо прво чули гранате, и онда смо ми отишли у подрум, ондак од крај села почетка то је било овако, почели су јако викати, почели су јако лупат прозоре, почели су бацат бомбе у подрум, ја там ди сам била у подруму, исто сам добила бомбу и то је било само су викали кад дођу у које двориште, газда, газда, и кад не чују никога, онда су бацили бомбе и лупали су и онда су одлазили редом, редом, код Хрвата. И то, то је била страхота, да то не може се казат.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Кад сте прешли у подрум суседне куће, рекли сте да сте отишли тамо Ви, троје унучади и Ваша кћерка. Како се зове кћерка? Како је име кћерки?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Марија. Она је у Товарнику, из Товарника је побегла тамо је био напад прво, онда су побегли код мене и ето онда су били са мном у подруму и она и троје дјецe.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Марија. Презиме удато?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Марија саде Маринковић.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли Вам је муж рекао разлог зашто неће да иде са Вама у подрум него остаје у кући?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Муж? Мој?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да, да.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Јел мој?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да, да, да ли Вам је он рекао зашто.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Мој је муж овако реко каже кад смо ми бежали у подрум, а он каже, ја нисам ником крив, ја нећу никуда да бежим. Ето, и није тео бежат.И опет су га дочекали и да он је сав био устрелит у лице, он није био за познат.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Док сте били у том подруму односно док сте прелазили од Ваше куће до тог подрума, да ли сте видели иједно униформисано лице, ко су ти који нападају, који пуцају, који бацају бомбе?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Знате шта, ја нисам познала никога, само ми је после пар дана реко један од наших Срба, били смо јако добри с њима, и он је мени реко не би Стипу убили да се није закључо. Е, а то он је мени после признао, ја кажем, ти си онда био на врата кад си ти то видио. Ето, тај једини зна ко је био на врата и ко га је убио.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: А како се зове тај што Вам је то рекао? Како му је име?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Тај се зове Бранко Кукић. А Мића Девчић је мене истеро.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Тај Бранко Кукић где, да ли је жив и ако је жив где живи данас?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Он је некуд отишо из села, а не знам ди живи и које мјесто, не знам. Али није више у Ловасу.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Овде сте рекли у Ријеци кад Вас је судија саслушавао, да сте били у шоку, па сте кренули ка својој кући и одма се вратили у подрум.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Да.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: И каже, за време док сте се налазили у подруму, четници су бацили бомбу у подрум, та бомба је експлодирала али смо имали среће да нико није страдао.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Ја. Да, да, ми смо онда кад смо осјетили барут, да нас гуши, онда смо мало се попели на степенице и откућили мало врата, онда смо дошли мало себи.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: А јесте ли пре тога чули неку експлозију?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Молим?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Јесте ли чули експлозију пре тога, пре него што сте осетили тај барут?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Да. Да, прво је оно бушило, јел та, од улице је било, тај подрум је имао два прозора и на једном прозору је била цигља, на другом није, и онда су они рукнули онако на брзину како су редом ишли и то стварали од куће до куће, само шопили ту бомбу е онда смо ми осетили онај барут да нас гуши, онда смо ми отворили мало, било је нас 12 у подруму. Онда смо ми отворили мало врата да дође мало зрака, и ето мало смо, ето остали онда живи али ми сви могли се тамо поизвртат ко муве.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Рекли сте између осталог, да сте морали носити беле траке на рамену и рукаву, или.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Јао, морали смо и на капију метити беле плахте, да као да смо се предали и на руке, и нисмо смели ни право се ни кретати, нисмо смели ни окретат се, кад идемо онда морамо бит правац гледати, како цеста иде, ниси се смео ни окретат, ни обазират, само иди тамо до трговине и натраг и онда се опет заби унутра више да те нико не види, онда су они радили опет даље шта су хтели. Да, да, кад ми нисмо смели видит.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли знате ко је то наредио да се ставе те плахте на дворишта и траке на руке?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Па не могу Вам рећ, не знам ко је то, само сам чула да су викали неке жене каже «ајде изађите, метите беле плахте и метите овај, на руке» и као да смо се предали да ето да смо готови, да се зна ко је Хрват, ко се предао, па да. Страшно.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли сте чули за страдања још неких лица Ваших суграђана где су и како су страдали, да ли сте чули у неком разговору и некој причи од некога конкретно од неког лица?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Па ево, кад је то био напад, редом су ишли, онда су моје сестре убили мужа, то ми је зет, ајд у Товарнику кад је био напад онда су ми пријатеља убили.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Немојте у Товарнику, само питам Вас за Ловас, за Ловас.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Аха, за Ловас, добро ето, за у Ловасу је ето мој тај зет погинуо, кажем, комшије су тамо изгиниле.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Оћете нам рећи име зета? Име зета, име зета.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Зета?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Антоновић Живан.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли знате.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Антоновић Живан, то је тог Ђуке отац.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли знате како је он и где страдао? Ваш зет. Да ли знате где је Ваш зет и како страдао?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Па он је ишао улицом, убили су га на улици. На улици су га нашли.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли знате ког дана, када је погинуо Ваш, Ваш зет?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Мој зет? Па исто тог ваљда 10.10.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли знате имена још неких лица Ваших суграђана који су страдали тог и наредних дана?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Па ето, то је две куће размака, тамо су убили кажем баку, то је била свекрва, снаја и унука, њије су у подруму поубијали. Одавде комшија с десне стране, једна кућа размака, њије двојицу су одвели иза куће, иза башће и тамо су и убили напољу, а по улици је било и женски и мушки, само сам после чула, кажу онај лежи тамо, онај лежи тамо.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли нам можете рећи ако знате имена тих лица тих жена и тих комшија који су убијени?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Од тих који су у подруму њих три што су погинуле то је била једна, чекајте сад мало само, Маријана и, јој, јој, мало стане мозак.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли Вам значи нешто име Павошевић?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Павошевић да, њих три, ето Павошевић, само једна је Маријана ваљда то је унука, а ово Јозефина да, снаја, а она бака како се она, Славица се бака звала.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: А ови с друге стране улице ова двојица што сте рекли.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само моменат, а кад су погинуле те три, госпођо Пеић? Кад су оне страдале?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Кад су те три жене смртно страдале, кад су убијене?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Ја мислим да су оне, да нису онај дан, да су после, можда који дан касније, али не знам точно, само знам да су ето њих три у подруму, то је био сав подрум крвав, то сам онда после чула нисам ја нешто то смела ништа видети, само знам ево у

гробљу су сад ексхумирани и то исто били тамо, исто био и мој човек. Било је, колико има у Ловасу ни не знам броја, а ово што су са ове стране комшије то је био Пеић Драгош и Мија. Драгош је био Пеић, а ово зет његов је био Божић како му је име, он је био из Свињаревца, само се он удо ту код њега, био је код старца у кући и њих двојицу су тако ето. Онда онамо редом, редом, месара оног Павишу, па онога како се Боже звао, па већ не знам ни ја како се ја зovem.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли сте чули у то време у Ловасу да постоје некакви затвори где се људи доводе, саслушавају, евентуално муче па чак и убијају?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Па не знам Вам рећи, не знам. Ето има, видите то колико су потукли толико је поумирало, толико је психички болесно, није оно човек како треба од тог свега, то је јако страданија била јер док је то било и поубијано и попљачкано и отерано и попалито, немогуће, то се не може замислити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Приближите уста микрофону госпођо Пеић, опет сте се удаљили од микрофона. Е тако.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли сте чули, односно да ли сте у то време познавали Љубана Деветака?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Нисам сад разумила.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли сте познавали у то време, да ли сте чули за Љубана Деветака?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Чујте, ја сам то већ изјавила. Љубан се мени никад није показао, ја сам чула да он то све ради али нити се он мени показиво нити сам ја њега познала, као и овога Мићу ето Девчића што ме је истеро кад је дошо у кућу каже да ја морам ићи ујутру селити из куће, ја кажем јеси ти из Ловаса, он је био ишо јелте у неке школе, није ни био право у Ловасу, оно нисам га виђала. Нисам ја за политику никада водила рачуна, имали смо били ето радили, имали свој поса нисмо никад мислили да ћемо до тако шта доћи. Ја питам њега јеси ти из Ловаса, а познала сам га по очима, по мами његовој, онако мало, каже «Да». Још је један био с њима, не знам који је био још.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Јесте ли познавали Милана Радојчића?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Радојчића?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Милана?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Слабо, ја шта сам познавала ето ови, ево видите Дражића Мирка он је био јако добар човек с нама, ми смо били пријатељи и ево познавала сам ето моја, имамо једну снају за

мог братића исто је то, Српкиња је али јако и дан данас смо добри, имам још једну снају од моје сестре син има из Маринци Српкињу, па ето то није што реко неки, ми смо били сви јако добри није то нико имо никакве заваде, нема ни мржње, а мој муж, овај мој муж знате како је био добар да је он са свима толико био добар да је он, волио је ићи у гостиону, онда он свима плати, са свима је добар, кад дођу кући он почасту, ма откале су, ја не знам откале су они њега, не знам, јако добар човек био.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Јесте ли познавали Жељка Крњајића?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Па слабо и њега, слабо, слабо. Ја нисам никога ето право кажем од њих познавала нити сам ја, мој човек се дружио с њима, ја нисам, нисам их знала ни познала. Они су били пуно пути и у гостиони, долазили су код нас, он је частио, увек је имо вина, имо је ракије, имо је пива, био је добар ко са браћом рођеном. Можеду и сами посведочити.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: У суду забележено је у записнику из Вуковара када сте тамо давали изјаву између осталог рекли: «Живели сте сами Ви и супруг, а сина сам саветовала да побегне и он је то учинио и тако се спасио».

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Да, да.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Како се зове Ваш син и кад је то било?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Па тај дан кад је био напад, оно почело гранате падати ја већ чујем да су неки побегли изван села, ја кажем иди, каже «Мама, каже, што ово пуца, каже», ја кажем сад ти бежи куд знаш, а мени како буде, да, бегај куд знаш.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Како је име Вашем сину?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Марко Пеић.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Је ли он живео у Ловасу и чиме се бавио, Ваш син?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Чим се бави?

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да, у то време, не сад него у то време шта је радио или живео са Вама у кући?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Па ето жену је имо и дјецу своју двоје и онда кад је то било зло, жена није одма отишла он је одма отишо, а оне су отишле на пар, да њу су још терали да иде и моју ћерку и снају да иду тамо у ту њихову задругу радити, терали су их на послове, онда су се оне скупиле, договориле неке па су отишле, ја останем сама ето до Божића.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Хвала Вам, немам више питања за Вас. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Бранилац, изволите.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Добар дан госпођо Пеић, Бранкица Мајкић адвокат бранилац Милана Девчића. Ја ћу кратко само неколико питања Вама. У исказу 1993. године који сте дали рекли сте да не познајете ниједног од окривљеника.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Па ја сад не разумем.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Конкретно, 1993. године када сте давали исказ рекли сте да не познајете нити једног од окривљеника.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Па ето сад за те окривљенике једино знам што је овај мене истеро, а овај је реко да га не би убили да није закључо, ето тај Бранко Кукић, тако ми је реко, значи он је био на капији онда с њима кад су га убијали док каже да је био закључан, а ја била у подруму, а он каже он се не боји каже није ником ништа крив и он је дочеко код куће.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ближе микрофону госпођо Пеић, немојте да се удаљавате од микрофона.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Добро, зато што ја на ово уво не чујем онда ја се мало искривим.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Када сте упознали Мићу Девчића кога сте касније споменули 2003. и 2007.?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Како кажете?

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Када сте и како упознали Мићу Девчића кога сте касније поменули 2003. и 2007. године у својим исказима па и данас?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Е сад опет, јој Боже кад не чујем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пита Вас бранилац од када знате Мићу Девчића?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Ето од како ме отеро, од како ме отеро.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Да ли се он Вама.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Само мало, јесте га тад први пут видели или сте га знали од раније?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Да, ја сам знала да то је његовога оца, отац је његов Хрват, мама је Српкиња, ја сам њих знала и ми смо, ето тај његов отац је моје годиште и ми смо били добри, он је радио у трговини, а тог његовог сина Мићу ето ја нисам, кажем он је ишао у неке школе за полицију и ја њега нисам никад видела, знала сам да га имају, ето онда кад ме дошо истерати онда сам га ето упознала по маминим, по маминој фаци, ето тако.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: А да ли се он Вама тада представио како се зове?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Ма како, знате како су се они, како би Вам казала маскирани, обукли, да се њих не може познати, али ја сам макар по очима познала. Зато по мами његовој, маму сам добро знала и тату, кажем тата Хрват били добри ко браћа.

Адв.БРАНКИЦА МАЈКИЋ: Хвала Вам, немам питања више.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Даље од бранилаца има ли неко питања? Од оптужених? Изволите.

Опт.МИЛАН ДЕВЧИЋ: Имам један коментар само, имам многа питања, али ево питању само конкретно овако што је госпођа Розалија рекла да је била у свом подруму тај дан 10. је ли тако, како није рекла, ја мислим да је тако рекла.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Није рекла да је била у свом подруму него у комшилик отишла.

Опт.МИЛАН ДЕВЧИЋ: У комшилук, а ја би хтео да питам где је била у којем подруму, код кога, којег комшије, суседа?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Код Витека Фрање.

Опт.МИЛАН ДЕВЧИЋ: Добро. Хвала. С обзиром.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Он има кућу у Ловасу, али они живи у Осијеку, он је, и то је била празна кућа, нова кућа и добри подруми па смо се ми тамо скупили.

Опт.МИЛАН ДЕВЧИЋ: С обзиром да госпођа Розалија контрадикторно говори у односу на 1993. годину, коју је дала наводно овдје у Ријеци, мада овде на овој изјави не пише да је у Ријеци, нема ништа, празно стоји где је дала изјаву, тако да ми није познато гдје је, него сте Ви рекли да је у Ријеци дала.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Сад опет не разумијем, о Боже што сам gluva.

Опт.МИЛАН ДЕВЧИЋ: Колико видим на изјави код мене нема, па зато питам. Пошто је дала контрадикторно, значи овде ме не спомиње уопште, значи нити једног од окривљених не познаје, а ја имам коментар с обзиром на све ово што она каже да сам ја дошао код ње кући, да сам је ја наводно истерао из куће и тако даље, одговорно тврдим да са госпођом никада у животу нисам контактирао, нисам комуницирао уопште зато што госпођу не познам уопште по том питању.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Да, да.

Опт.МИЛАН ДЕВЧИЋ: Да сам је истеривао и тако даље. Затим, у том периоду 25.12.1991. године, шта госпођа тврди да сам био код ње у дворишту, у том периоду нисам био уопште у селу. Значи био сам у том периоду у Београду, тако да шта она то наводи то није тачно,

као треће у том периоду су били припадници МУП Србије на том подручју, командир је био Милошевић Душан, а заменик је био Радованац Душан, тако да госпођа ове тврдње што наводи да сам ја био у дворишту, да сам је наводно рекао да мора да иде из куће у лијепу њихову, да то није тачно, да то одговорно стојим иза тога.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Па којег је то било, точно је дошао и рекао је да ујутру морам да идем, а то нисам само ја морала, то је свако јутро ишао аутобус.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта Ви кажете на ово.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Све се истеривало.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта Ви кажете Мића Девчић каже да није он Вас истерао.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Па није он, ја сам питала јесте из Ловаса, каже да, па шта се није представио онда који је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте Ви сигурни да је то он био тај што Вам је узео кључеве од Ваше куће и куће Вашег сина?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Онда ми је рекао овај човек што је исто био наређен да иде кад сам и ја, он каже да је то био Мића, ето Стипа Бега је рекао да је то био Мића.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Каже да је редио нас ево 40 кућа је редио, то је тај човек је мени рекао он га је вала боље познао.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Да ли има још неко од оптужених? Нема. Госпођо Пејић реците ми јесте Ви и тада живели у овој истој кући у улици Крањчевићевој где живите данас?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Значи то је у тој улици сте и онда живели и ту живите и данас.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Не, па живила сам ја, то је била мога мужа кућа а ја сам живила још тамо у оној кући где је саде син, још сам ја некада на адреси оној 45.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, овог дана када је био тај напад, и кад причате то да је Ваш муж Стјепан Пејић звани Стипе остао кући, је ли се то дешавало у ул. Крањчевићевој?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Да, да. Зато што је то сад ето како се звала прије та улица, а сада Крањчевићева, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, реците ми Ви сте у ранијем исказу који сте дали у суду у Вуковару помињали да сте видели на глави Вашег супруга рупу од метка?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Три у лице, три метка у лице, није био за познати. Онда кад се есхумација извршила онда нису од главе ништа нашли, каже кад је добио три метка у лице ту нема више то се распала глава.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, реците ми муж од ваше ћерке како се зове?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Маринковић Стипа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли њега зову Лисац?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Молим?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли има неки надимак да га зову Лисац?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Да, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми је ли причао Вама некад Ваш зет нешто у вези ових дешавања да је неко њега тога дана када је био напад, да је он био исто негде, је ли Вам нешто причао?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: То за зета питаш.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте, питам да ли је причао.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Ја за Стипу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте, је ли Вам причао он нешто у вези напада, било шта?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Није, није. Ја не знам да је шта био, ја ко баба нисам се пртљала у ничега.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте са њим разговарали у вези тога нешто? Нисте?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Ја знам да је он утекао исто у Ловас, онда је из Ловаса кад је тамо било мало се смирило, побегао је у Товарник и уватили су га и пребили су га на мртво име и онда је некако се извукао и утекао и не знам ни где се створио ако није чак у Јастребарско утекао, не знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли Вам причао некад Ваш зет да је неко рекао да ће убити Вашег мужа? Да је неко претио да ће убити Вашег мужа?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Нешто, нешто је било. Да, да, нешто је било, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Је ли се Ви сећате тога?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Не можеш то је 19 година већ, не може се оно човек све ни сјетити јелте.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми овде кад сте давали изјаву суду у Ријечи, помињали сте да су они организовали своју власт и полицију после уласка у село?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: То сад.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тих дана.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Опет то не разумијем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тих дана после напада, је ли била нека полиција у селу, нека, овде сте дали изјаву организовали своју власт и полицију након што су упали у Ловас, организовали су своју власт и полицију?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Па јасна ствар да су имали своју полицију, да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте Ви некада ишли тамо у ту полицију?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Ја нисам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Јесте се нешто интересовали да евентуално сахраните Вашег мужа?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Ја ето како су њега, ја нисам, кажем ниједног више ни познала ни знала, јер бојала сам се сама себе.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми Живан Антоловић, да ли је то Ваш сестрић?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Моје сестре муж.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: А Ђуро Антоловић, шта Вам је он?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Он је син моје сестре.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Сестрић, ја се извињавам, а реците ми да ли сте имали нека сазнања да је тај Ваш сестрић имао неких проблема у селу?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: О па њега су мучили јако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Па каква су та Ваша сазнања у вези тога?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Како?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта у вези тога знате за Ђуру Антоловић, кажете јако су га мучили, ко га је то мучио?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Па ево мени је моја сестра рекла да је и она била још код куће, да су га тукли и њој су чак пљували у лице, мами његовој.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми та Ваша сестра је ли се она зове Марица Антоловић?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Да.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта је са њом, је ли она болесна?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Она не види, она је шлогирана на десну ногу и десну руку и она не може се дигнути док њу мало не метну да седи, морају је ранити и ево већ пуно година она не види баш ни мало.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Пуномоћнице изволите.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: (Пуномоћник оштећених) Рекли сте да када сте изашли из своје куће да сте се враћали пар пута кући и да је сваке ноћи неко отварао вашу кућу и износио ствари из куће, из дворишта, ко је то радио?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Па војска, па ето они су то радили, ја закључам и одем код комшија тамо у подрум јер нисам смјела код куће спавати, а сваку ноћ ја кад ујутру мало дођем да дам, бацим само мало свињама и овоме и крави, оно сваку пут буде све растурено скроз јер ми имамо скроз башту тамо на ону другу улицу, све порастварају, само узму шта хоћеду па готово.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Рекли сте такође да су Ваша снаја и ћерка ишле да раде у пољу нешто, а реците ми ко их је терао да то раде, ко им је говорио да то морају да раде?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Е па то оне знају, ја то не знам, само знам да су морале.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Кад сте се иселили из Ловаса, рекли сте да су Вам говорили да се више никад нећете вратити кући, ко је то, ко Вам је говорио?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Па то су рекли чак и тамо у Опатији неки ови јелте, каже ви, нису они то како би рекла од пакости нама рекли да су нам се радовали, али ето тако су мислили како је код нас било зло да ми нећемо више смести никад кући, а и дабоме и ништа ни немамо кад се вратимо.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Када је Ваша кућа погођена зољом?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Па када је напад био.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: У нападу, добро. Помињали сте да су исто куће неке биле спаљене, је ли можете да поменете чија је кућа била спаљена и да ли сте Ви то видели ко је запалио кућу?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Па била је паљена и код мене на башчи моје комшинице, па и то сам, то сам ону ноћ видела само да светло светли, то је горело знате како је кад је она имала онај како се зове гријање на уље за тај, па да на уље, како би вам рекла ту фуруну, онда кад су запалили то у подруму, онда знате како је то уље горело и како је кућа горела.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Је ли то било на дан напада или касније?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Па то је било неки други, трећи дан, не знам ни ја вама рећи, само сам ја то ето тако, знам да је њена изгорела, а изгорело је више, о јој.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Можете ли се сетити како је био обучен Милан Девчић када је дошао, када Вам је рекао да излазите?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Па имао је полицијску униформу, ето то као полицајац. А ја сам мислила, ја кажем јер он јел није само је мени сутрадан рекао кад смо ми ишли за Опатију, рекао ми је тај Стипа Бега каже то је Девчић и рекао му је овај човек каже ја нећу никад из моје куће, а он каже немој да те сад отерам за овај ћошак да те убијем као кера.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А је ли можете да нам кажете нешто, је ли знате нешто о дешавањима на минском пољу, је ли знате људе који су тамо одведени?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Е то ја нисам ништа знала, нисам ништа ја то смела ни видети ни чути док то једанред није се ето смирило, ја сам то чула касније, а видела ништа. Ови људи који су то доживили, знате како је, они су сигурно изјавили.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Само овај, остало ми је нејасно колико је дана тело Вашег супруга стајало у дворишту?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Трећи дан су валда то купили али ја нисам то смела видети.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Добро. хвала.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Чула сам само да је трактор ишао и то онако полако и ја сам код комшије гледала мало кроз прозор из далека и видела сам да је та кад су их већ све покупили редом, онда сам видела да је та плахта бела горе покрит, реко то је то сад мој муж што сам ја њега покрила са том плахтом и он је тако покрит био, однели су га на гробље.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Хвала, немам више питања.

НАТАША КАНДИЋ: Ја имам само једно питање госпођо Пејић, ко је Вама осим супруга још страдао, да ли је неко још страдао из породице?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Још морате једанред поновити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Пита Вас пуномоћник је ли Вам још неко из породице страдао у Ловасу?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Па ето кажем мој зет, моје сестре муж.

НАТАША КАНДИЋ: Како се зове сестрин муж?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То је већ рекла, зове се Живан Антоловић, да се не понављамо.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Да, да.

НАТАША КАНДИЋ: И то је. Добро, ја немам других питања, само толико.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Питања? Изволите.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Само једно питање још госпођо Пејић, данас сте између осталог рекли да су Вам помогла два човека да Вашег убијеног мужа из дворишта пребаците у кухињу и покријете плахтом, да ли се сећате имена тих људи који су Вам помогли да мужа пребаците у кухињу из дворишта?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Ти људи више нису живи.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Можете нам рећи, можете нам ипак рећи њихова имена.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Умрли су.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Можете ли нам ипак рећи њихова имена?

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Ово је један Јоза Кесер, а овај је један Звонко Пејак.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Хвала, немам питања више.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Госпођо Пејић захављујемо Вам се што сте се одазвали да сведочите.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: То је давно било знате треба се то све сетити.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Хвала вам.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: А знате како смо ми, ја сад ћу ја вама казати овако.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да чујемо.

Сведок РОЗИНА ПЕЈИЋ: Ми смо јако су пуно људи потукли и онда јелте још су отерали нас и поплљачкали нас и попали су нас и кад смо, знате како је ту пуно народа умрло то не би толико народа умрло да се није то десило. Код нас у Ловасу мало, мало па празна кућа, само нека баба у кући, па то је све страхота, па то је пуно, што је изгинило, што је умрло од страха и од болести и на живце, и то је све страх једноставно три генерације су уништили, моја генерација, моја кћерка и моја унука то је све по подрумима страдало и то је све добило и реуму и на живце и страх, то ето све је уништено, можемо казати све је уништено.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро.

Довршено сведочење.

Сад прелазимо на следећег сведока Јелена Јовановић.

СВЕДОК ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добар дан госпођо Јовановић, да ли ме чујете?
Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Добар дан, чујем Вас.
ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми име Вашег оца?
Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Антун.
ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од оца Антуна. По занимању сте Ви, шта сте по занимању?
Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Умировљеница.
ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Са станом у, адреса?
Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Олајница 11/22, Вуковар.
ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Које године сте рођени и где сте рођени?
Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: У Ловасу, 08.04.1952. године.
ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја ћу Вам прочитати имена и презимена свих оптужених па ћете ми рећи да ли сте са неким у неком сродству или сте евентуално у завади – Љубан Деветак, Милан Девчић, Милан Радојчић, Жељко Крњајић, Миодраг Димитријевић, Дарко Перић, Радован Влајковић, Радисав Јосиповић, Јован Димитријевић, Саша Стојановић, Драган Бачић, Зоран Косијер, Петроније Стевановић, Александар Николаидис. Да ли Вам је неко од њих род или сте са неким од њих у завади?
Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Није ми нитко род и нисам с никим у завади.
ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА:

Са оптуженима несродна, није у завади.

Бићете саслушани као сведок. Као сведок сте дужни истину да говорите. Давање лажног исказа је кривично дело. Пре него што кренете да дајете исказ положићете заклетву понављајући ове речи иза мене. Заклињем се.

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Заклињем се.
ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ћу о свему.
Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Да ћу о свему.
ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Што пред судом будем питана.
Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Што пред судом будем питана.
ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Говорити само истину.
Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Говорити само истину.
ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И да ништа од онога што ми је познато.
Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: О да ништа од онога што ми је познато.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нећу прећутати.

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Нећу прећутати.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА:

**Опоменућа, упозорена, након полагања заклетве
изјављује:**

Пред овим судом се води кривични поступак због кривичног дела ратни злочин против цивилног становништва против ових 14 лица која сам ја прочитала. Предмет оптужбе је страдање 69 цивила хрватске националности у месту Ловас у десетом и једанаестом месецу 1991. године и предмет оптужбе је напад на Ловас, противзаконита затварања, мучења, телесна повређивања и убиства цивилног становништва у месту и догађај на минском пољу. Испричаћете суду шта је Вама у вези тога познато, ко је евентуално од Ваше родбине страдао у том периоду и сва сазнања која Ви имате било непосредна или посредна сазнања о овим догађајима. Изволите.

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Овако, што се тиче тих ратних и немилих догађања ја нисам била у селу, ја сам живела у Вуковару. Могу говорити о страдању свога брата и својих родитеља, а за која знам посредно од своје снахе која је кад је дошла из села у прогонство, која ми је то рекла и то могу говорити. Друго ништа не знам. ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите причајте нам о томе.

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Овако, кад је моја снаха дошла у Загреб за Божић 1991. године, рекла је шта се догодило, да су људи из села господин Жељко Крњајић и Милан Радојчић дошли у кућу њихову обитељску и да су звали мога брата да иде с њима на разговор. Она је, с обзиром да се већ нешто догађало, се бојала и рекла је да нека не иде он никуда. Они су рекли да ако не изађе да ће бацити бомбу а у кући су били двоје малодобне дјеце, кћерка 4 године, син 6 и да он иде да се он ништа не боји и да ће с њим само разговарати. Они су га одвели у задругу у зграде тамо које су биле, на разговор и он се више није вратио. Док је био у заточеништву снаха га је два пута посетила, што је било допуштено и с њим је разговарала. Молила је тамо и неке људе који су били присутни, особно господина трговца Душка, којег је познавала и за којег је брат нешто мало и радио јер је имао камион па је возио намјештај па је и њега особно молила ако може помоћи и нешто рећи да зна

да Јосип ништа није учинио. Он је рекао да му је жао а да јој не може помоћи. Још је у једном наврату га обишла, био је жив и питао ју је тада шта је са родитељима. Она је рекла да су добро, а није тако било јер су они убијени 10.10., он је тад још био жив и то је било задње што је она с њим контактирала. За родитеље сам чула исто од других људи да су страдали, неколико дана су били у кући код мога ујака заједно и како се ништа није догађало, хтели су бити код своје куће јер је отац имао доста стоке, краве, бикове и осталу живад и хтео је водити бригу о томе и није више долазио код ујака на спавање, остали су у својој кући. Међутим, то јутро је био напад на село и снаха је чула да јако пуца и онда је назвала телефоном да види шта се догађа, нико јој се није јавио, онда је назвала сусједу госпођу Тепавац Драгу преко пута код мојих родитеља и питала је шта се догађа, да се не јављају старци на телефон. Она је била јако узрујана и рекла је да не зна шта се догађа, да види да је ту мртав на дворишту и да кућа гори. Међутим, није могао нико из куће, она није могла то проверавати ни ићи нигде, више ништа о томе нисмо знали. Од другог господина који је живео исто у селу и био, сам чула, зове се Драган Кесер, да је тенк пролазио кроз улицу, кућа од родитеља је била друга од краја, то је било раскрижје, ту је окренуо и вратио се натраг кроз улицу и да је господин Божо свирач ишао за тенкистом да га врати, да је прескочио једну кућу коју је требао срушити и пуцати и нешто учинити и он се вратио и тако је запаљена кућа, отац је убијен у дворишту а мајка је изгорела. Од господина Ивице Филића, који је исто био у прогонству, смештен у Гајницама, који је сад најалост умро то сам чула да су кад су скупљали, то су Хрвати који су остали још после тога догађаја у селу, кад су скупљали тела по двориштима да су тату нашли како је описано а да од маме нису нашли ништа, да је она како је спашавала говеда из стаје тако је изгорела. То је све што ја знам о тим догађањима, кажем опет од других људи, од сведока из села, ја тамо нисам била и поуздано о томе не знам ништа.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Ево сада ће странке да Вам постављају питања, најпре тужилац, онда сви остали. Изволите тужиоце.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Госпођо Јовановић, рекли сте малочас да је Ваша снаха у два наврата посетила.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Мало тише молим вас.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Хоћете ли нам рећи име Ваше снахе

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Анкица Јовановић.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли Вам је рекла и да ли сте, ако јесте, да ли сте запамтили у које време је то датумски била у посети код свог мужа, односно Вашег брата у односу на време напада па надаље?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Да, не знам дане ни датуме, он је одведен вјероватно прије тога напада 10.10., не знам, то не могу рећи, али како су родитељи страдали, значи од 10. до 18. док он није страдао то је у том времену се догађало, а за датуме и дане не знам, то не бих могла рећи.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли Вам је снаха евентуално рекла кога је још затекла поред свог мужа у том затвору где је била у посети?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Не.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: По именце неког од Ваших мештана?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Не, али знам исто од других прича да је господин Филић Емануел био исто с њим заточен, да су их заједно тамо тукли и малтретирали и да је једно јутро он прозван са неколицином људи да изађе па је се чак бојао да не иде на некакво друго место и да је онда рекао «Јосипа, ево ти ћеш можда и преживети, а мене воде негде». Он је то рекао снахи, а то ништа после нисмо знали шта се догодило, мислим да је тај господин жив, да је у Ловасу.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Да ли Вам је снаха рекла где је био тај затвор где је она посетила свог мужа, у ком делу Ловаса, у којој згради?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Јесте то је било тамо у згради где су били стројеви пољопривредне задруге, у једној од тих зграда, хангара, како се то тамо зове, тамо је то било.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Хвала, немам више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите даље ко има од бранилаца има ли неко питања? Изволите.

Адв. ИГОР ОЛУЈИЋ: Добар дан.

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Добар дан.

Адв. ИГОР ОЛУЈИЋ: Ваша снаха Анкица Јовановић, да ли је она жива?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Јесте.

Адв. ИГОР ОЛУЈИЋ: Да ли знате где живи?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Знам, Нови Винодолски.

Адв. ИГОР ОЛУЈИЋ: Добро. Хвала немам више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Од оптужених има ли неко питања? Нема нико. Госпођо Јовановић, само мало да разграничимо ово где су Ваши родитељи живели, где Вам је брат живео. Антун и Анка Јовановић, у којој су улици живели 10.10.1991. године?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Улица Гајева бр. 26.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Јосип Јовановић, Ваш брат у којој је он улици живео?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Фрање Рачког број 8.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Реците ми сем ове које сте спомињали да ли Вам је још неко говорио за Вашег брата да је био затворен?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Чујте, пуно прича је било и знате та догађања како се све то догађало, ко је кога срео, разговарао, говорио, поуздано сад баш не бих могла ничије име наводити, али сам свакакве приче чула, али ево ово је поуздано од снахе, мислим да је то најискреније и најверодостојније која је ипак, мислим да је то, чула сам свакаквих прича али имена ни људе ни то су била времена кад смо тражили, трчали свако свога, где смо, шта смо нисмо знали ни шта.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро. Имају ли пуномоћници питања?

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: (Пуномоћник оштећених) – Да ли Вам је снаха помињала, заправо да ли Вам је рекла ког датума, ког дана је након напада Ваш брат одведен у затвор?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Не.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А кажите ми да ли Вам је она помињала да је одвођена у неке радове, да је радила неке принудне послове у Ловасу?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Не, нигде није био, само сам заборавила рећи кад је била идентификација 1997. године на Шалати кад смо ишли тамо препознавати, морали смо потписати, препознати неке дјелове одјеће или нешто од наших обитељи, онда нам је љечник рекао да, питао је тко смо, ја сам рекла да сам сестра од Јосипа, она је супруга, да је мора нам нажалост рећи да су му кости све сломљене и да има још рупу од метка, да је на крају и стрељан, да су га тукли. Она кад је била видјела је да има модрице по себи, али није ништа се жалио, само је питао јесу ли мама и тата живи, она је рекла да јесу и нека иде кући нека пази дјецу, тако да је то, ево то смо касније чули и препознали смо његове дјелове одјеће и цигарете које је пушио и одјело и имали смо поуздано доказе да је то он.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А је ли она сазнала док је била у Ловасу да је он убијен, ваша снаха?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Јесте.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А да ли је знала где је сахрањен и како?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Не. То смо послѣ чули, не знам преко кога и како да су они негде на гробљу у некаквој заједничкој гробници, у некаквом каналу да су их тамо потрпали све заједно и да су тамо. Касније смо видели да је то мјесто обељежено кад су биле те сахране масовне онда смо видели где то је, то је обељежено као место где су они првобитно били сви заједно, онда су их касније разносили и идентифицирали и после како се ради.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А Ваша снаха се налазила у Ловасу до Божића?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Тако је.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Да ли Вам је она причала нешто о начину живота свом и своје деце у Ловасу у том периоду од октобра до децембра 1991. године?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Је, она је после тога ишла код својих родитеља који су били исто у Ловасу, Пољак Јакоб и његова супруга Мара, њен брат Ивица и њена обитељ и тамо је с њима живела, помагали су се колико су могли, времена су била тешка за преживети и била је с њима. Ништа ми се није жалила, ништа ми није говорила да је неко звао, водио, одводио, ништа о томе, не.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: А је ли помињала она можда, је ли знала можда ко је представљао, ко је формирао власт у Ловасу и ко је био тад у том периоду на власти?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Знала је да је од виших рангиран господин Милан Девчић и господин Деветак да је он заповједник и господин Милан Радојчић он је био некакав замјеник неког штаба. То су били скоро први сусједи до њихове куће с којима су они одрасли, пак су и генерација.

СЛАВИЦА ЈОВАНОВИЋ: Хвала, немам више питања.

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Ја те људе исто познајем све из Ловаса.

НАТАША КАНДИЋ: (Такође пуномоћница оштећених) – Да ли је Ваша снаха чула о томе како је Ваш брат, односно њен супруг убијен, у којим околностима?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Она је само чула, исто не знам поуздано име, да је нетко непознати, нису рекли ко, ја сам питала «Је ли то из Ловаса човек, је л' знаш од ових што све познамо који су били», не зна поуздано, то се јако сакривало али да је њега некакав војник, неко да му је пуцао у главу, то је чула.

НАТАША КАНДИЋ: Да ли је чула неко име, надимак?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Не, ни то не знам.

НАТАША КАНДИЋ: Да ли је чула неко име, надимак?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Не, није ми рекла.

НАТАША КАНДИЋ: А кажите ми да ли је чула да ли је тамо убијен где је био затворен или да ли је изведен или?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: И то не знам поуздано али мислим да је, нећу тврдити али ништа није говорила па претпостављам да је тамо где су. Ови који су ишли скупљати те посмртне остатке и тела нисам од никога чула где су њега нашли. Родитељи су били у дворишту, тата, а мама нашли су некакве остатке, мало је изгорела, али за њега не знам где га нашли.

НАТАША КАНДИЋ: А јесте, да ли је она разговарала или сте Ви разговарали са Ивицом Филић?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Јесам.

НАТАША КАНДИЋ: Али само у вези са родитељима или?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Да, њих је било више група који су ишли по селу то скупљати, он је ево ишао кроз ту улицу где су били моји родитељи, он је ту близу и живео, тако да нисам ни питала, у тим стресним ситуацијама, само ми је то испричао, тако да ја за брата нисам знала ништа више.

НАТАША КАНДИЋ: Кажите ми, поменули сте Божу, овај, тог дана 10.-ог, на дан напада.

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Тако је.

НАТАША КАНДИЋ: Који Божо?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Божо Свирач, то је била друга кућа од мог оца, како сам чула, да је он за тим тенком ишао, да га врати, да је прескочио усташку кућу и да мора ту обавити посао, јер он је прошао кроз улицу, није се намеравао, вероватно вратити.

НАТАША КАНДИЋ: Чекајте, да ли је Божо возио или шта?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Не, не, Божо је био тамо у улици, то је један старији човек, као и моји родитељи и он је за њим ишао, у тенку је био неко сасвим десети.

НАТАША КАНДИЋ: А како је презиме Божи?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Свирач.

НАТАША КАНДИЋ: Молим?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Свирач Божо.

НАТАША КАНДИЋ: А Свирач му је презиме?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Да је и он покојни, нисам сигурна, мислим да је и он умро.

НАТАША КАНДИЋ: Да ли је он жив?

Адв. СЛОБОДАН ЖИВКОВИЋ: Рекла је да је покојни.

НАТАША КАНДИЋ: Нисам чула, нисам, извињавам се, нисам чула. Немам више питања.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ми смо предложили да се Анкица Јовановић саслуша у својству сведока, у једном од ових поднесака, међутим, на адресу у Ловасу, па бих замолио сведокињу да нам каже тачну адресу сведокиње Анкице Јовановић у Новом Винодолском.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Да ли знате тачну адресу те Ваше снахе?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Знам.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Нови Винодолски.

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Присика б-ц.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Присика б-ц.

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Тако је.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Тако се улица зове, Присика, да ли је тако?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Тако је.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, да ли имате, госпођо Јовановић још нешто да кажете што Вас нико није питао, а Ви сматрате да је битно или сте се сетили сада?

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Па не знам, у стресу сам и узрујана и не знам шта бих рекла, осим да мислим да ти људи који су тамо, који знају и мене и моје родитеље, тамо смо живели и одрасли, да би било поштено и праведно да кажу и открију то што знају и што су учинили и да се успостави тај, затражи или каже, жао нам је или опростите и да им опростимо и да можемо живети даље. И нама није лако, довести све ово до краја, али они знају добро, ако нису, нека кажу ко је, неко десети, пети, нека се то једном заврши, нама је престрашно овако живети без истине и без краја. Ево то бих само поручила, са никим нисам у завади, никога не мрзим, напротив, са многима сам и у добрим односима била и они то знају, ту су, нека кажу и волела бих да се једном то заврши, нека кажу, учинили смо, нисмо ми, неко је други, али да само буде томе крај, да можемо живети мирно као што смо живели.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Добро, захваљујем Вам се.

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: То је моја порука.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Захваљујем Вам се што сте се одазвали позиву суда у Београду да сведочите.

Сведок ЈЕЛЕНА ЈОВАНОВИЋ: Хвала и Вама.

Довршено сведочење.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите.

Адв. ИГОР ОЛУЈИЋ: Имам две примедбе. Прва примедба се односи на чињеницу да ни на данашњем главном претресу видеолинком није био представник Републике Србије у суду у Вуковару, иако је до сада била пракса да представник иде, нисмо обавештени о ставу суда да више нема потребе да иде представник. А друга се односи на чињеницу да смо ми данас саслушавали сведока који посредно сведочи о сазнањима сведока који је доступан. Ја сматрам да је на овај начин овај поступак се непотребно одуговлачи. Пуномоћник оштећених је имао састанак са њима, Тужилаштво не може да дође до податка, мислим да ово доводи озбиљно у питање економичност поступка, људи су у притвору три године. Ми саслушавамо сведока који нам препричава другог сведока који је доступан. Ја заиста молим и суд да наложи тужиоцу да води поступак на ефикасан начин, јер овог сведока, позивањем овог сведока за кога смо данас добили адресу, а истрага је завршена пре две и по године, то нисмо морали да радимо. Ово је могло да се уради на састанку на коме је, који је пре десет дана одржан са Наташом Кандић, а притвор траје и даље. Ја мислим да би суд требао заиста да поведе рачуна о томе да натера Тужилаштво да поступак сведе на једну разумну меру и да га води на ефикасан начин. Хвала.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја немам другог начина да натерам, могу само да одлучујем о овим предлозима. А не знам од када је то, ово је оштећена, чија су три члана фамилије страдала. У сваком случају, суд би оштећене звао, мислим.

Адв. ИГОР ОЛУЈИЋ: Судија, али не би било потребе да је саслушавамо, могли смо да саслушамо десет оштећених, који су, који нису били на месту. А ми данас слушамо њен исказ где она препричава што јој је причала жена. Ја разумем за првог сведока, значи лице које је испричало то што се десило, није преминуло, не можемо да добијемо сазнање о томе, значи овај сведок-оштећени, слажем се, говори, извињавам се, само тренутак, значи сведочи о нечему о чему можемо да добијемо непосредно сведочење од лица које је доступно.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Али оштећени се у сваком случају позивају. Изволите, ево тужилац хоће да одговори.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Ја нисам разумео ову примедбу, није ми јасно у процесном смислу, није ми јасно шта је бранилац оптуженог Радојчића хтео да каже и укаже овом примедбом. Једноставно, у

питању су предлози, доказни предлози, а о редоследу саслушања сведока и оштећених, ипак одлучује суд, јер тужилац не води поступак, него води суд.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Изволите даље.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Мале примедбе, просто на крају да искористим. Ја имам једну генералну примедбу, а дозволите да можда грешим, па ће ме присутни у томе исправити. Ја бих молила да прецизирамо, јуче сте на питање колеге, примедбу колеге Лукића, да се испитује ван опсега оптужнице, реаговали, одговоривши, да је и новембар предмет оптужнице.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Где сте Ви то јуче били?

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Изволите.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја се тога не сећам да је било.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Јуче сте то одговорили – и новембар је у оптужници, то је Ваша реченица. Ја сам заиста јако пажљиво више пута читала ту оптужницу и заиста нашла, да се на три места, страни 6, 11 и 13, чини ми се, или 14 спомиње прва половина новембра месеца или током новембра месеца, али се ниједан догађај, ниједно име, ниједан датум, не везују за новембар месец. Датуми се крећу у распону од 10.-ог до закључно 18.-ог, а задњи пут када се новембар спомиње у овој оптужници, али потпуно судија дестриktivно, дестриktivно потпуно, говори да су током октобра и новембра предузимане одређене активности хапшења, лишавања слободе, затварање, тамницење и тако даље, а да су оне кулминирале 16. октобра 1991. године, значи цитирам оно што је написано, сигурна сам да сте и Ви то потпуно пажљиво прочитали. Љубазно молим, пошто је тенденција током свих ових дана саслушања сведока да се утврђује и оно што се дешавало и у новембру, иако није ово наведено, ниједан једини елемент новембра, да се утврђује и шта се дешавало у току децембра и када је основана власт и када смо бежали за Бадњак и шта се дешавало током тих дана и тако даље, а то такође није предмет оптужења и када смо покушали да реагујемо бар ја, нисам наишла на сарадњу суда, па бих Вас просто замолила да расправимо то питање, у којој мери и у ком обиму и за које догађаје новембар, да бисмо могли да научимо своје браћенике шта да им кажемо за то. А са друге стране, да не будемо баш пука формалност у судници, да просто знамо са чим ратујемо и против чега, треба да се средствима која су нам дозвољена, бранимо. Мислим да је циљ свих нас овде у судници да откријемо истину која је везана за њих, а ми смо потпуно

деградирани, у смислу, све је написано, све има и тако даље, Ви сте свесни тога и завршићу са тим, да у овој судници Ви да бисте себи и нама донекле олакшали посао, радите истрагу, радите добрим делом једну ваљану и квалитетну истрагу. Хвала, немам више шта да кажем.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: У оптужници стоји новембар месец, према томе, ево тужилац нека одговори на ово.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Ја знам да стоји, али не знам шта стоји.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Шта, питате суд шта стоји?

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Управо желим да расправим.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Стоји у оптужници новембар, према томе, шта.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Могли смо да напишемо и 2012. и 1998. и сасвим свеједно, било који датум.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: То пише у оптужници, суд је још увек у фази доказног поступка и утврђивања, а Ви сада питате мене, шта. Ево, ту је тужилац, нека одговори. Тако пише у оптужници, суд се креће у границама оптужнице.

Адв. СЛОБОДАН ЖИВКОВИЋ: Вероватно је штампарска грешка у куцању.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ево сада ћемо да чујемо тужиоца.

ЗАМЕНИК ТУЖИОЦА: Није никаква штампарска грешка, ја сам изненађен примедбама материјално-правне и процесне природе, апсолутно су примедбе неосноване. У оптужници тачно пише, половине новембра месеца 1991. године, 10. новембра, под један, реч је о могућности да се утврди када су Јовановић Јосип убијени и ово друго лице у октобру месецу, ово негде између 10. и 11. и 14. новембра, према томе, датум, временски је опредељено време, шта ћемо и када и како утврдити у овом поступку, то је друго питање. Треће, сазнање неких сведока на околности ван онога што је у оптужби као оптужби, мислим да је апсолутно дозвољено и могуће, јер је реч о утврђивању околности које се евентуално могу тицати неких околности везано за евентуално одмеравање казне и понашање оптужених након извршеног кривичног дела, ако се утврди да су кривичма дела извршили. Према томе, не ставља им се то на терет, али је реч о стварима о којима се може, околности које се могу утврђивати, које се могу разматрати у том смислу.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Ја не знам шта, испровоцираћете тужиоца да прецизира оптужницу и на децембар. Ми овде, суд има у оптужници и новембар. Током ових досадашњих доказних радњи, за лице Звонимир Мартиновић, које је иначе у оптужници, помињало се да

је тамо негде у новембру убијен. Према томе, ништа до суда није, да се ми крећемо нешто ван. А друга ствар, пише, то је наведено да је то лице тада убијено, не пише када, али пише да је убијено и наведено као капа новембар. Неки сведоци помињу за то лице новембар. Према томе, не може суд сада да се креће у границама шест дана, седам дана или шта ја знам, како коме одговара да се креће.

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Ви сте све то уочили, немам ја ништа против.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И шта је онда проблем ту?

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Ви сте то све уочили. Знате где је био проблем? Проблем је био у томе што сте хтели да решите проблем слањем оптужнице на уређење.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И?

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: И остала је иста ситуација, ово је реплика, просто.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: И шта се ту може да уради, Ви то добро знате, када врати једном тужилац, уреди и шта ћемо даље?

Адв. ГОРДАНА ЖИВАНОВИЋ: Значи, мој захтев није био да се ја обраћам суду да суд реши тај проблем, него да просто Вас замолим, ако постоји консензус да се током испитивања од свих присутних сведока који се налазе у судници, не шетамо датумима и данима, ван онога што је у оквиру ове овакве сада написане оптужнице. Да ли ће се сутра нешто ширити, додавати, мењати, боже мој. Хвала лепо.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Суд је, уосталом, овлашћен да испитује понашање оптужених и после извршеног кривичног дела и може да иде до периода и касније и пре и тако даље. Добро, захваљујем се.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Ја бих Вас само замолио да онемогућите Наташу Кандић да врши састанке са сведоцима убудуће.

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Господине Николајидис, пуномоћник оштећених има право да контактира са оштећенима, као рецимо, када би онемогућила браниоцу окривљеног да контактира са окривљеним. Неко заступа интересе оштећених и има право да контактира са својим.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: И сведоке исто?

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Не сведоке, оштећене, а скоро сви ови људи који се појављују, су оштећени. Захваљујем се.

Опт. АЛЕКСАНДАР НИКОЛАЈИДИС: Шта вреди да се ми овде бранимо, када она њима говори шта овде да говоре, шта вреди.
ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА: Можете да се вратите.

Суд доноси

РЕШЕЊЕ

Главни претрес **СЕ ПРЕКИДА** у 13,33 часова и биће настављен дана:

**23. априла 2010 године,
са почетком у 9 часова и 30 минута.**

Довршено.

ЗАПИСНИЧАР

ПРЕДСЕДНИК ВЕЋА-СУДИЈА